

Rezultat analize upitnika

1. Cilj upitnika: Inventar stanja

Cilj ovog upitnika je da sumira raspoložive podatke za analizu i procenu ne-tehničkih prepreka za realizaciju bioenergetskih projekata . Fokus je stavljen na biogas, brikete, ostatke od drveta kao i na biogoriva. Rezultati će biti predmet analize na nivou Nišavskog okruga, ali će poslužiti i kao osnova za prenos informacija ka nacionalnom nivou. Rezultati će služiti kao polazna osnova za analizu nultog stanja, gde će ne-tehničke barijere biti analizirane detaljnije a najbolje prakse će biti identifikovane.

Detaljno, ciljevi upitnika su:

- da izvrši popis stanja bioenergetskog sektora na teritoriji Nišavskog okruga,
- da se identifikuju najvažniji ne-tehnički ključni problemi za realizaciju bioenergetskih projekata,
- da se identifikuju interesovanja različitih grupa unutar potencijalnog sektora bioenergije.

Ovo će biti učinjeno opštom analizom stanja u oblasti biomase u različitim regionima EU, kao i ovim upitnikom.

2. Postupak i metodologija

Upitnik se sastoji od 27 pitanja koja su podeljena u 7 grupa. Prva grupa obuhvata opšte informacije o osobi koja odgovara na upitnik.

Slede pet centralnih grupa koje se tiču ekonomskih, finansijskih, zakonodavnih i socio-ekonomskih aspekata i deficita informacija. Na kraju upitnika osoba koja odgovora će dati svoj sumarni stav. Svaki upitnik bi trebalo da bude posvećen jednom od četiri data inputa biomase: biogas, brikete, ostatke od drveta i biogoriva ispitanici će se na samom početku odlučiti za jedan od inputa.

Upitnik se sastoji od dve različite vrste pitanja. 16 pitanja se može popuniti štikliranjem (popunjavanjem polja krstićem). Nudeći dva pozitivna i dva negativna odgovora lice koje odgovara je prinuđeno da ukaže na tendenciju koja ukazuje na gornje varijable. Na taj način mogućnost dobijanja beskorisnih srednjih odgovora je isključena. Za preostala 10 pitanja osoba koja odgovora mora da popuni praznine u kratkom tekstu ili da odgovor u pisanom kratkom tekstualnom obliku.

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

Ovaj upitnik je potrebno poslati e-mailom svim potencijalno zainteresovanim stranama, a biće distribuiran i na Sajmu za energetska efikasnost i zaštitu životne sredine koji će se dešavati u Nišu od 31.maja do 2.juna 2010.godine. Ovaj upitnik će takođe popuniti zainteresovane strane u direktnoj komunikaciji sa volenterima koji će raditi na terenu. U okviru projekta BIO-GENERATOR najvažniji akteri u lancu bioenergije (proizvodnja, snabdevanje, konverzija, korišćenje i raspolaganje) je potrebno identifikovati i uključiti u rad oko popunjavanja ankete. To se pre svega odnosi na potencijalne dobavljače biomase, institucije za unapređenje i širenje ideje o OIE, lokalne i nacionalne vlasti i njihove organe vlasti relevantne za ovu temu, poput javnih komunalnih preduzeća, kao i druge važne grupe, poput MSP-a i industrije.

Detaljniji opis ciljne grupe

Potencijalni dobavljači resursa biomase i logistička preduzeća:

Ovde se prvenstveno smatra da su to poljoprivrednici, vlasnici šuma/upravljajući šumskim dobrima, drvna industrija, i preduzeća za upravljanje otpadom.

Snabdevači energijom:

Sa fokusom na preduzeća koje snabdevaju stanovništvo toplotnom energijom i električnom energijom.

Institucije koje promovišu i šire informacije o obnovljivim izvorima energije:

U okruhu postoje neke institucije koje promovišu i podržavaju energetska pitanja. Ove institucije su na primer: fakulteti, udruženja poljoprivrednika, regionalne/oblasne razvojne agencije, privredne komore, udruženja potrošača.

Lokalne / nacionalne vlasti:

Kako su lokalna samouprava i resorna ministarstva najvažniji akteri u donošenju odluka unutar sistema vlasti, i kako su direktno uključeni u razvojne planove i programe, oni će takođe biti grupa koja će biti anketirana.

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)”

Rezultat analize upitnika

Ostale grupe:

U ove kategorije spadaju finansijske institucije (banke), pravnici i agencije/kompanije koje promovišu (bio) energiju, kao i javne ustanove i institucije poput zdravstvenih ustanova, socijalnih ustanova, itd.

Ove ciljane grupe bi uključivanjem u projektne aktivnosti (prvi kontakt se ostvaruje anketom, dok će kroz naredne projektne aktivnosti biti aktivno uključeni) trebalo da budu ubeđeni u konkurentnost, profitabilnost i pravnu opravdanost bioenergetskih instalacija. Oni bi trebalo da preuzmu aktivniju ulogu u predstojećim aktivnostima u oblasti OIE i učestvuju u regionalnim mrežama za promociju i distribuciju bioenergije. Koristeći njihove postojeće kontakte i izgrađujući nove odnose oni će formirati novi oblik mreže regionalnih ključnih aktera u oblasti OIE/biomase.

Postupak za ocenu upitnika se sastoji od tri osnovna koraka:

1. Specifična evaluacija upitnika na nivou okruga
2. Poređenje specifičnih rezultata upitnika
3. Konsolidovanje i ocenjivanje svih rezultata upitnika

Pored toga procena može biti definisana za različite grupe biomasa i zainteresovanih strana.

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)”

Rezultat analize upitnika

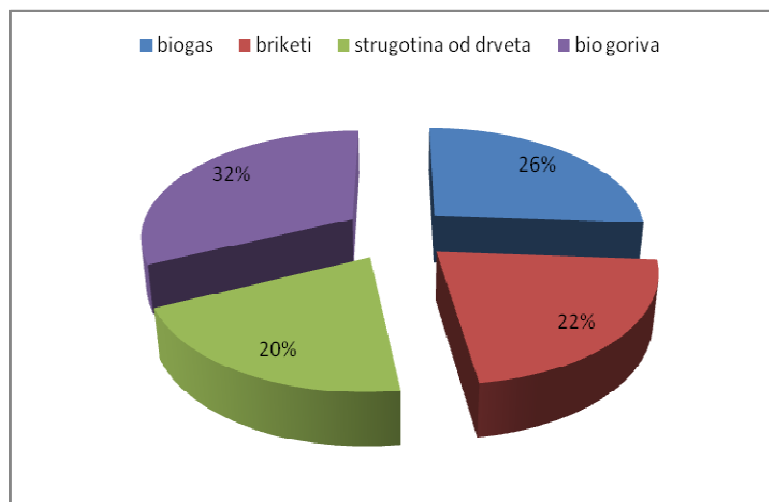

3. Rezultat analize upitnika

3.1. Opšte informacije i sumarni stav

Upitnici su bili distribuirani na okruglom stolu "Proces izdavanja dozvola za bioenergetska postrojenja" u organizaciji konzorcijuma OCD "Agrovet Management Project" i "Ekopolis" koji je bio organizovan na 1. Međunarodnom sajmu ekologije i energetike u Nišu od 31.05.2010 do 02.06.2010 godine. Dodatno, jedan deo upitnika je poslat e-mail-om ekspertima za bioenergiju u Srbiji i zainteresovanim stranama u Nišavskom okrugu, kao i ostalim zainteresovanim stranama u Srbiji.

Do 15. juna 2010.godine, 69 upitnika je popunjeno. Oni predstavljaju bazu za evaluaciju situacije u vezi bioenergije u Srbiji sa fokusom na Niš. Najveći broj ispitanika je pokazao interesovanje za biogoriva. Najmanje interesovanje je pokazano za biomasu/strugotine od drveta. (grafikon br.1)

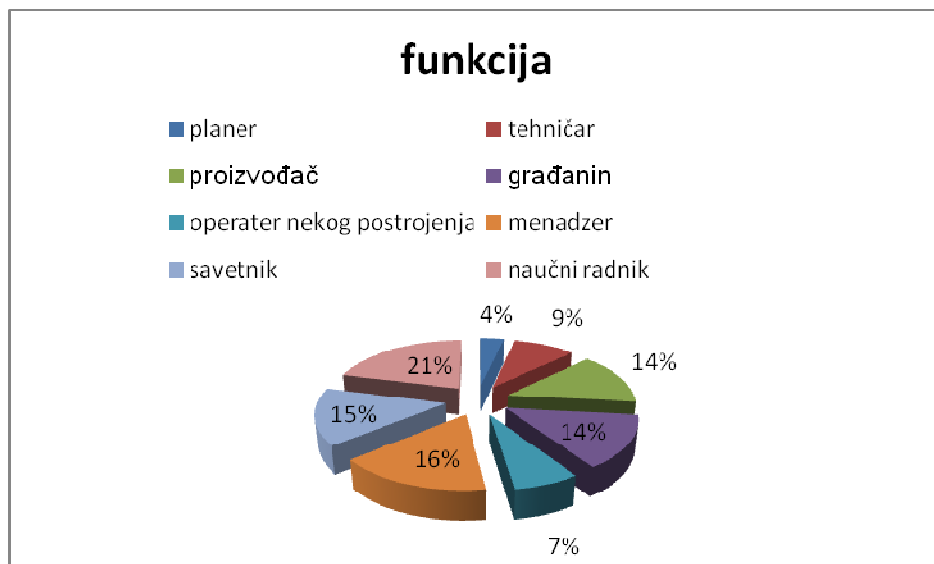
Grafikon broj 1.

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

Naučni radnici (21%) i menadžeri (16%) predstavljaju grupu ispitanika koja je najobimnija, a za njima odmah slede savetnik/konzultant (15%). Identičan je broj ispitanika u funkciji proizvođača/farmera i građana (14%). Najmanji broj ispitanika je u funkciji tehničara (9%), zatim operater nekog postrojenja (7%) i planer (4%)

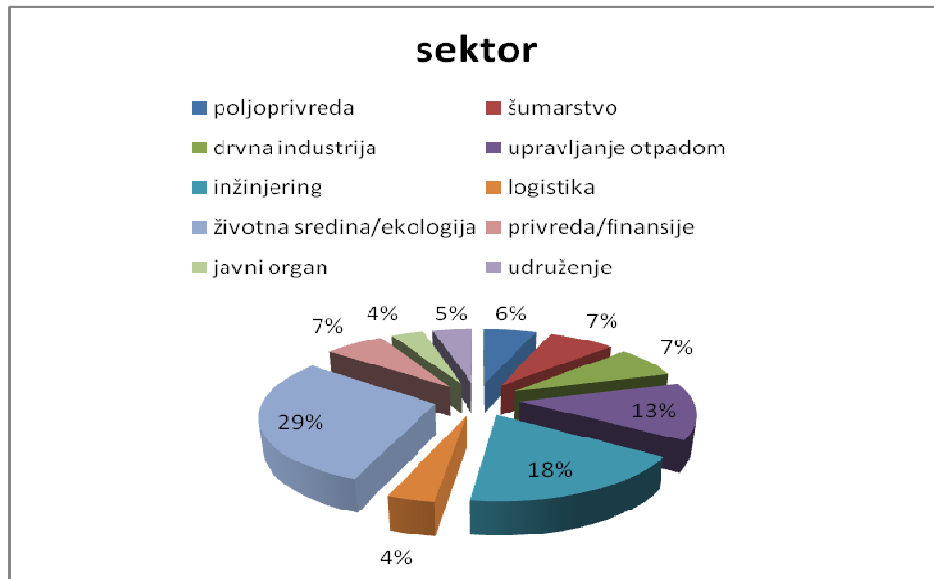

Grafikon broj 2

Što se tiče sektora rada najveći broj ispitanika radi u sektoru zaštite životne sredine (29%) i inženjeringa (18%), zatim sledi upravljanje otpadom (13%). Manji broj ispitanika pripada ostalim sektorima rada (grafikon br.3)

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

Grafikon broj 3

Na osnovu detaljne analize upitnika došlo se do zaključka da ekonomski faktori predstavljaju najvažniju barijeru u sprovođenju bioenergetskih projekata. Rezultat faktora "pravna ograničenja", začuđujuće pokazuje da se smatraju najniže rangiranom barijerom. Najveći broj ispitanika smatra da ova barijera nije relevantna za otpočinjanje bioenergetskog postrojenja. Ništa manje bitno jeste da je veliki broj ispitanika sa druge strane ocenio ovu barijeru kao vrlo bitnu. Finansijska ograničenja slede odmah iza ekonomskih za kojim slede nedostatak informacija i socio-ekonomske barijere.

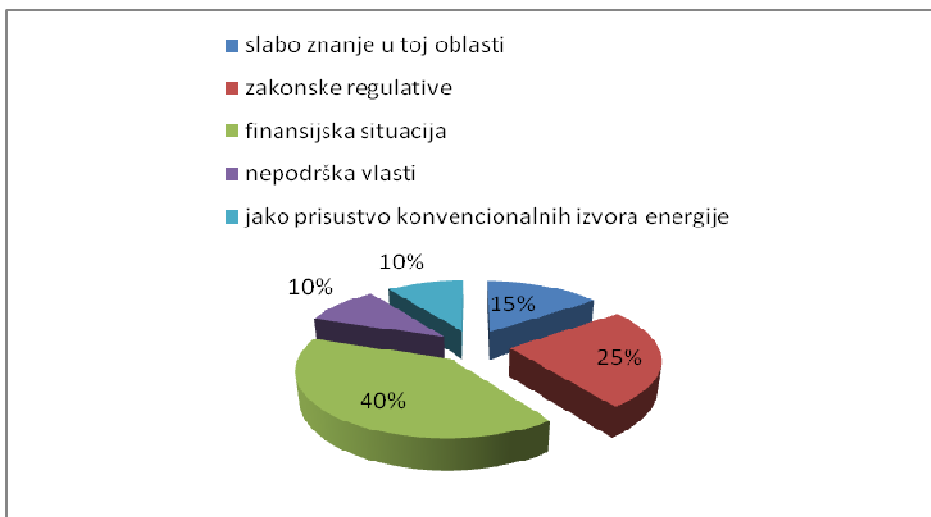
Postoje određena odstupanja u odgovorima ukoliko se uzmu različiti oblici biomase i različite funkcije ispitanika. U oblasti biomase/strugotine od drveta deficit informacija se ne smatra kao bitan. Planeri smatraju da je deficit informacija nebitan, dok operateri i menadžeri smatraju ovu oblast vrlo bitnom.

"Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)"

Rezultat analize upitnika

Na pitanje "Koje su po vama konkretne najvažnije prepreke za napredak bioenergetskih aktivnosti u Nišu/Srbiji?", najveći broj ispitanika je odgovorio da je finansijska situacija (45%) najbitnija, za kojom sledi pravna regulativa (25%), što predstavlja kontradiktornost sa prethodnim odgovorom. (grafikon broj 4)

Grafikon broj 4

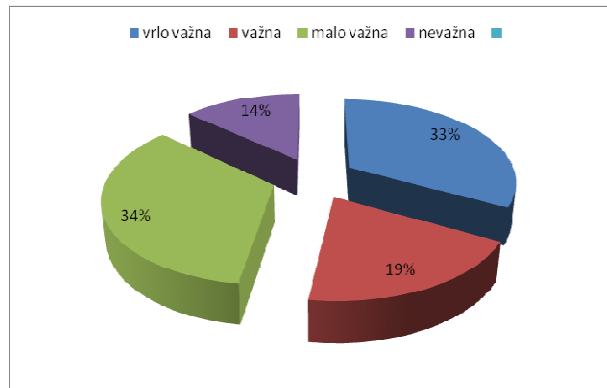
Trenutno uloga svih grupa bioenergije u Srbiji je ocenjena od strane ispitanika kao malo važna sa približno istim procentualnim učešćem (oko 33%) (grafikon broj 5,6,7 i 8)

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

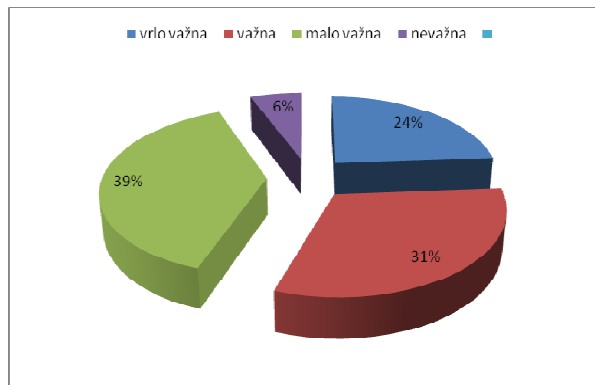
Rezultat analize upitnika

BIOGENERATOR

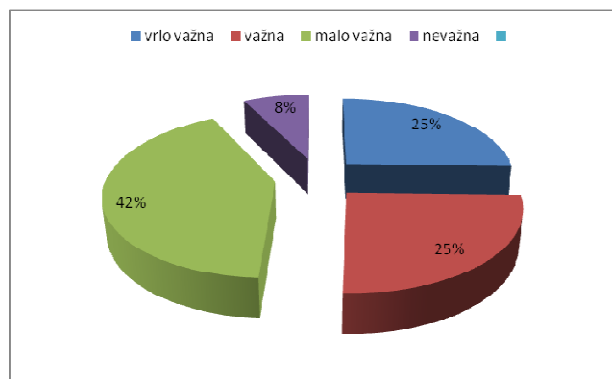
a) Biogas

b) Briketi

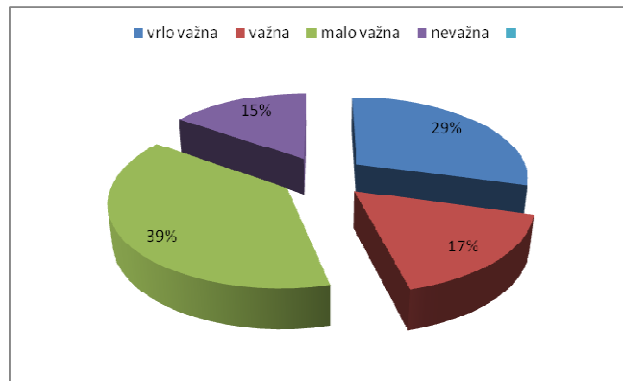
c) Biomasa-piljevina

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

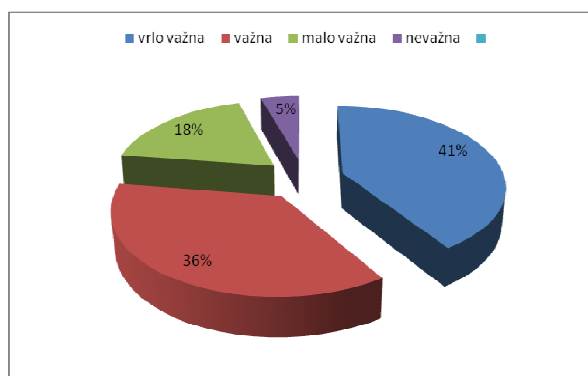
Rezultat analize upitnika

BIOGENERATOR

d) Bio-goriva

Što se tiče budućeg stanja u oblasti bioenergije, ubedljivo (41%) najveći broj ispitanika smatra da biogas ima najveći potencijal, dok ostale vrste biomase imaju podjednak potencijal u budućnosti (32%) sa nešto povećanim potencijalom piljevine (36%). Tačan prikaz dat je na grafikonima broj 9,10,11 i 12.

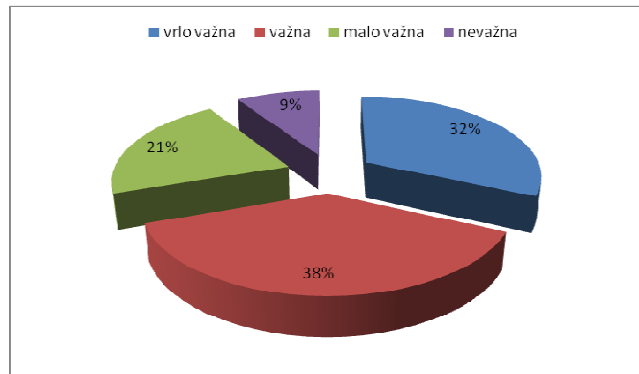
a)biogas

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

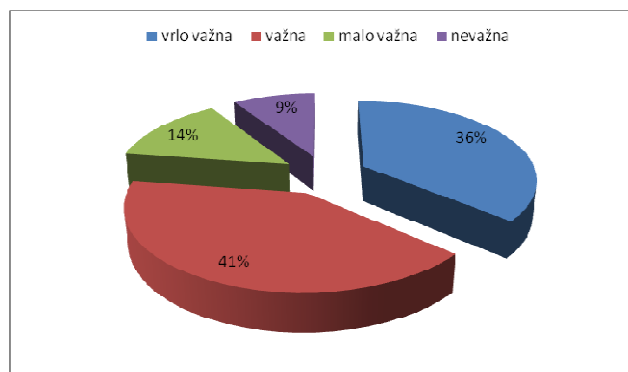
Rezultat analize upitnika

BIOGENERATOR

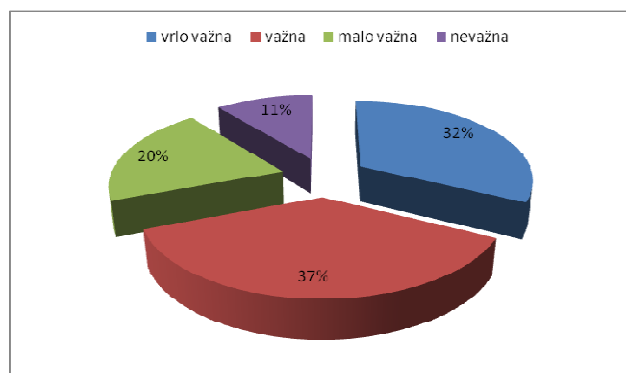
b) briketi

c) biomasa/piljevina

d) bio-goriva

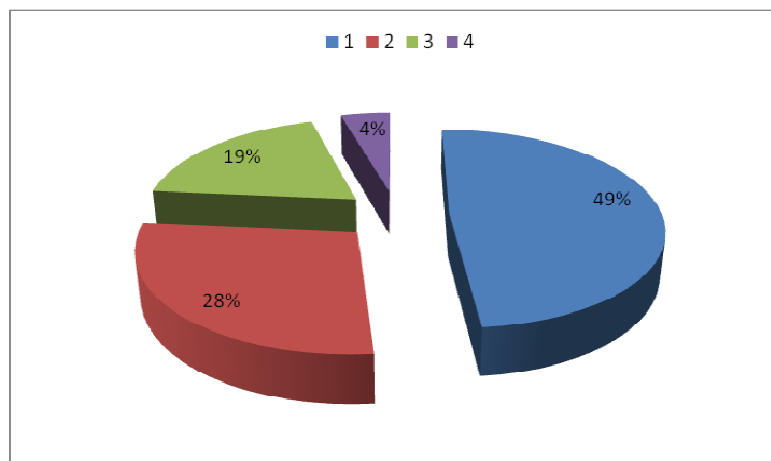
“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

3.2. Ekonomski faktori

Konkurentnost bioenergetskih projekata u odnosu na konvencionalne izvore energije (pitanje broj 4) se smatra više pozitivnim nego negativnim (49% ispitanika se u potpunosti slaže sa ovom izjavom). U kombinaciji sa rezultatima najuticajnijih faktora, može se zaključiti da je ekonomska efikasnost faktor koji je najviše razmatran od strane eksperata ali se treba uzeti pre svega u obzir u projekciji na početku. Uzimajući ovaj rezultat u obzir, možemo smatrati da je najvažnija barijera u realizaciji projekata upravo ekonomska. (grafikon broj 13)

Grafikon br.13

(1-potpuno slaganje, dalje izabrana polja(2,3) pokazuju manje slaganje i 4 neslaganje)

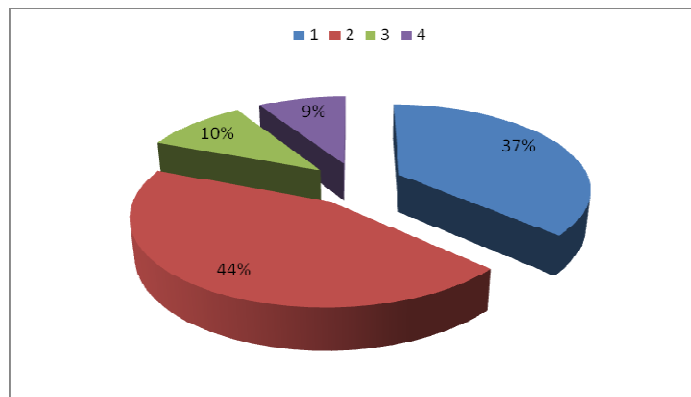
Na osnovu analize pitanja broj 5 vidi se da eksperti smatraju dugoročnu sigurnost cene biogoriva i cena biogoriva u odnosu na cene fosilnih goriva najvažnijim faktorom (56%) u odnosu na investicione troškove (vrlo bitno 37%).

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

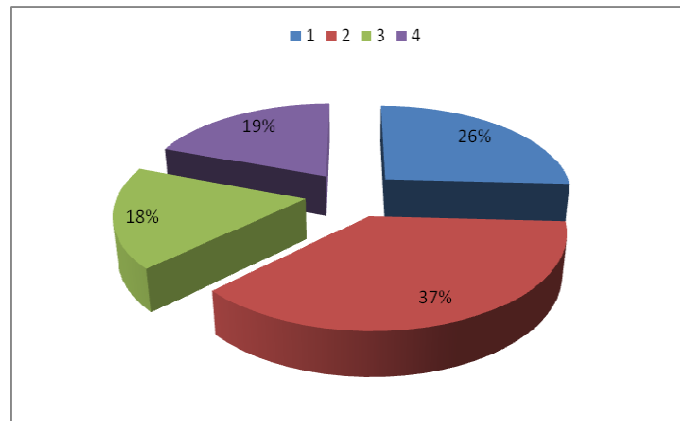

a) investicioni troškovi bioenergetskih postrojenja u odnosu na fosilna predstavljaju glavna ograničenja

Grafikon br.14

b) cene biogoriva u odnosu na cene fosilnih goriva su glavni aspekt pri donošenju odluka o pripremi energetske postrojenja

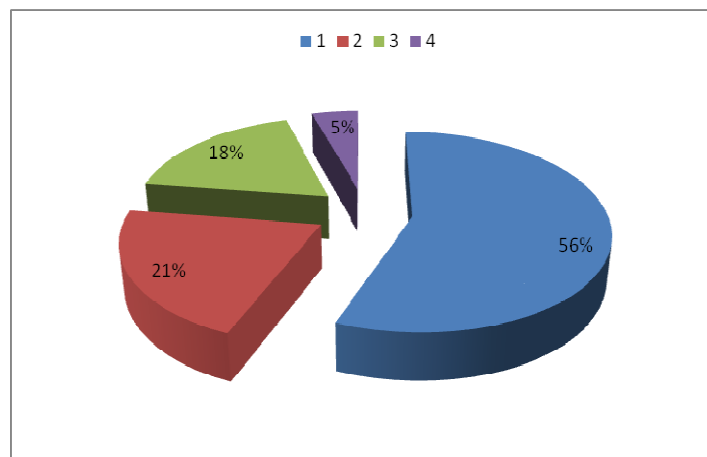
Grafikon br.15

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

c) dugoročna sigurnost cene biogoriva jeste ključan factor bioenergetskih projekata

Grafikon br.16

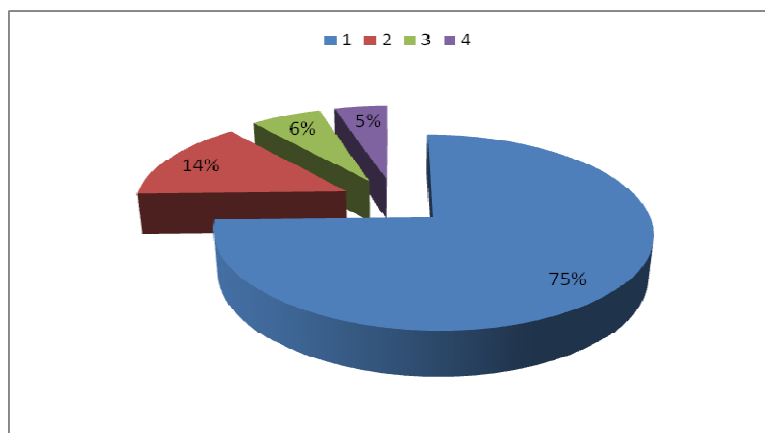
Najvažniji uticaj u odnosu na finansijsku konstrukciju bioenergetskih postrojenja se smatra javni novac (75% ispitanika smatra da je vrlo važan (grafikon br.17)). Ne finansijska podrška javnosti se smatra vrlo bitnom (51% -grafikon broj 18), ali u poređenju sa važnosti povoljne politike sa lokalnog nivoa (65% - grafikon broj 19), povoljne politike na nacionalnom nivou (63% -grafikon broj 20) i povoljne politike globalno (61% -grafikon broj 21) se smatra najmanje bitnim faktorom.

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

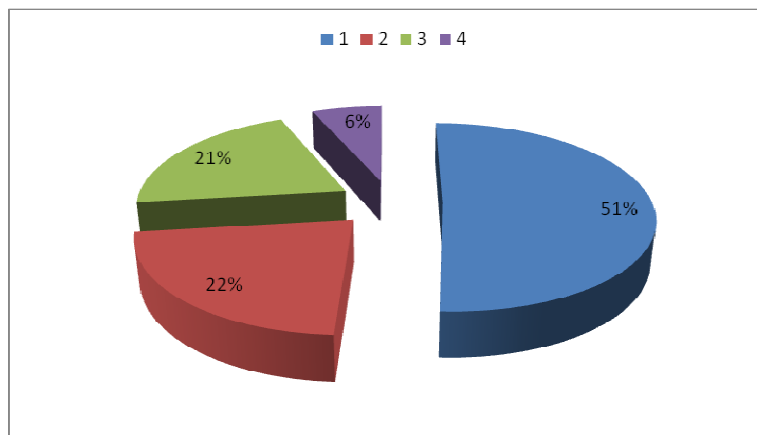

a) za realizaciju bioenergetskih projekata javni novac je bitan

Grafikon br.17

b) ne-finansijaka podrška javnosti, na primer istaknutih političara je važna

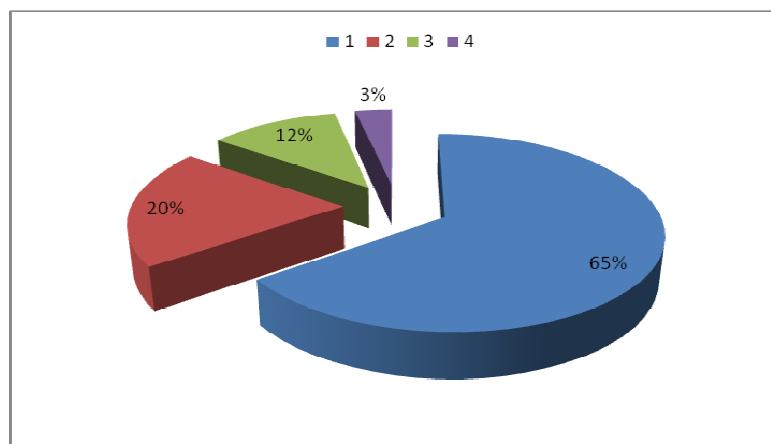
Grafikon br.18

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

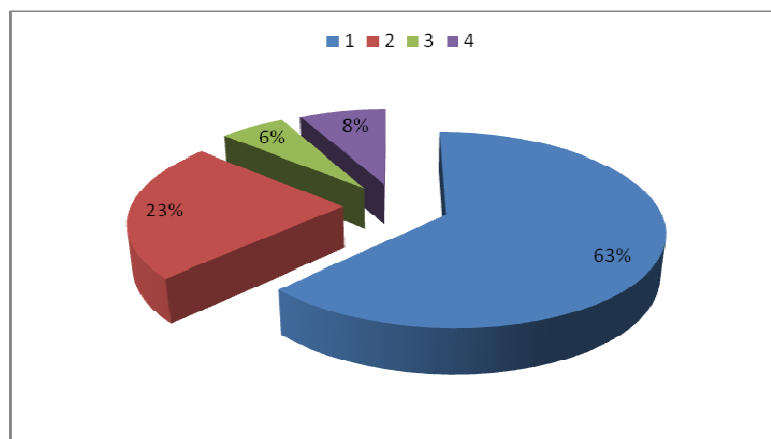

c) za bioenergetske projekte povoljna politika sa lokalnog nivoa je od sustinske vaznosti

Grafikon br.19

d) za bioenergetske projekte povoljna politika na nacionalnom nivou je od ključne važnosti

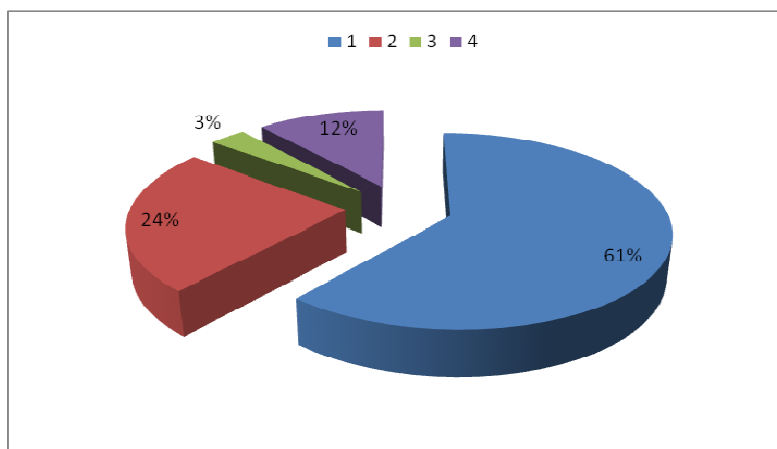
Grafikon br.20

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)”

Rezultat analize upitnika

e) za bioenergetske projekte povoljna politika EU je od ključne važnosti

Grafikon br.21

Ukoliko pogledamo različite vrste biomase dolazimo do različitih zaključaka.

Za **biogoriva**, cene su mnogo bitnije nego investicioni troškovi. Zakonodavno-administrativni faktori EU se smatraju najbitnijim aspektom do sada, za kojim slede nacionalni zakoni/regulative i javni novac.

Eksperti iz **biogas** sektora smatraju da su ekonomske performanse biogas projekta vrlo jasne. Investicioni troškovi i sigurnost cene biogoriva su ispred same cene goriva pri rangiranju najbitnijih faktora. U ovom slučaju nacionalna politika se nalazi na prvom mestu za kojom slede finansijska podrška javne vlasti i EU politika.

Kao i u slučaju biogasa, eksperti koji su odgovarali na pitanja u vezi **paleta** smatraju da su cene goriva ispred investicionih troškova. Finansijsku podršku vide kao opciju samo u malim i privatnim instalacijama.

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

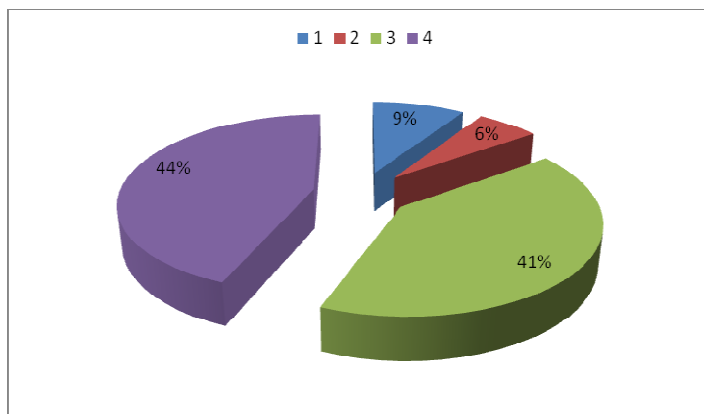

Što se tiče **piljevine** cene goriva se smatraju najbitnijim za kojim slede investicioni troškovi i sigurnost cene goriva. Javni novac se smatra bitnijim od bilo koje druge podrške.

Mali broj ispitanika (33%) je navelo da pored navedenih ekonomskih barijera postoje i još neke i to: nepovoljni uslovi kredita, visoka kamatna stopa i PDV, visoke cene opreme za proizvodnju i eksploataciju biomase, losa opšta ekonomska situacija, nedostatak podsticajnih sredstava, monopol na tržištu, nedostatak podrške lokalne vlasti.

3.3. Finansijski faktori

Čak 44% ispitanika smatra da državne institucije i lokalni donosioci odluka finansijski ne podržavaju u dovoljnoj meri bioenergetske projekte (grafikon broj 22). Jasna je slika da su uslovi kreditiranja nepovoljni (40% ispitanika ni malo se ne slaže sa tvrdnjom da su kreditni uslovi povoljni –grafikon broj 23). Najveći broj eksperta tvrdi da im je neophodna profesionalna pomoć pri pregovorima sa kreditnim ustanovama (60% -grafikon br.24)

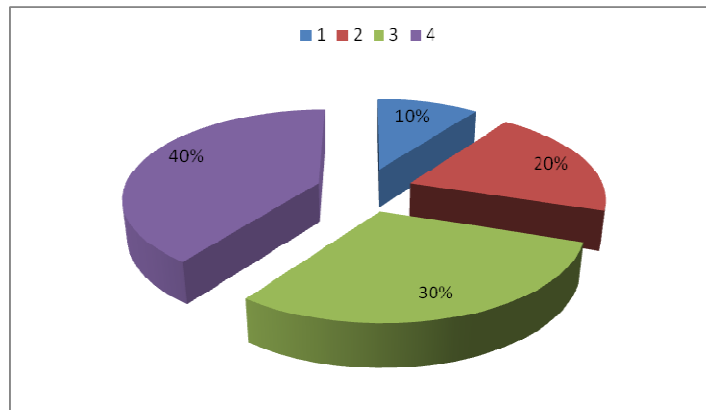
Grafikon broj 22

(1-potpuno slaganje, dalje izabrana polja(2,3) pokazuju manje slaganje i 4 neslaganje)

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

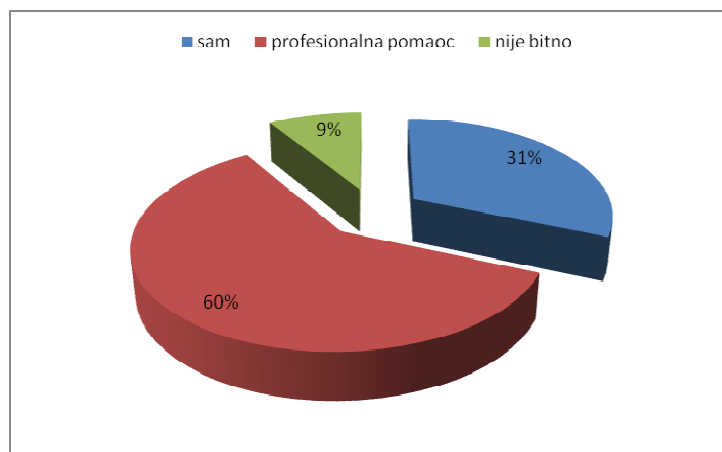
Rezultat analize upitnika

BIOGENERATOR

Grafikon broj 23

(1- potpuno slaganje, dalje izabrana polja(2,3) pokazuju manje slaganje i 4 neslaganje)

Grafikon broj 24

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)”

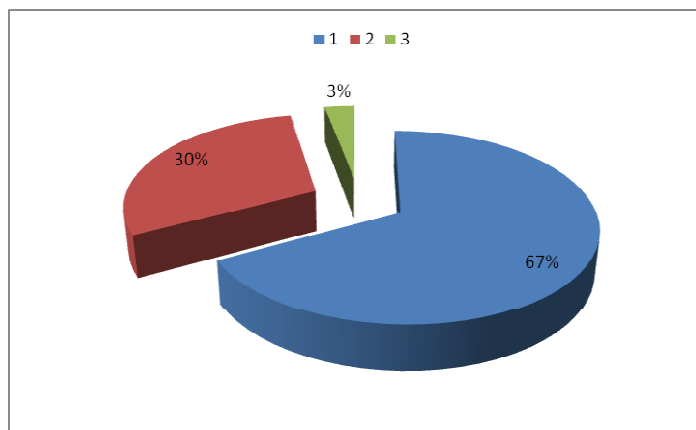
Rezultat analize upitnika

Tvrđnje pokazuju da je stručnim kadrovima neophodna profesionalna pomoć u pregovaranju oko kreditnih uslova, smatrajući da su finansijski faktori najbitnija karika u lancu izgradnje bioenergetskih postrojenja. Ukoliko pogledamo različite vrste profila ispitanika, inženjeri, životna sredina, savetnici, naučna lica i planeri procenjuju da su kreditni uslovi nepovoljni, dok ostali smatraju da su manje ili više povoljni. Operateri postrojenja i menadžeri smatraju da bi sami želeli da pregovaraju sa kreditnim ustanovama, dok ostatak smatra da im je potrebna profesionalna pomoć. Sektor „inženjering“ smatra da su najbitniji faktor detaljni finansijski koncept, predstavnici javne vlasti i operateri, kao i menadžeri se slažu sa njima.

67% ispitanika smatra da tačan unapred definisan finansijski koncept investitora ima jak uticaj dok ostali uslovi koji mogu uticati na finansijske pregovore imaju visoki značaj (prosek oko 56%) dok se pozitivni efekti bioenergetskih projekata na zapošljavanje smatraju kao manje bitna stavka pri kreditiranju (40% ispitanika smatra da je tvrdnja u potpunosti istinita). Tačan prikaz stanja može se videti na sledećim grafikonima.

a) Tačan unapred definisan finansijski koncept investitora ima jak uticaj

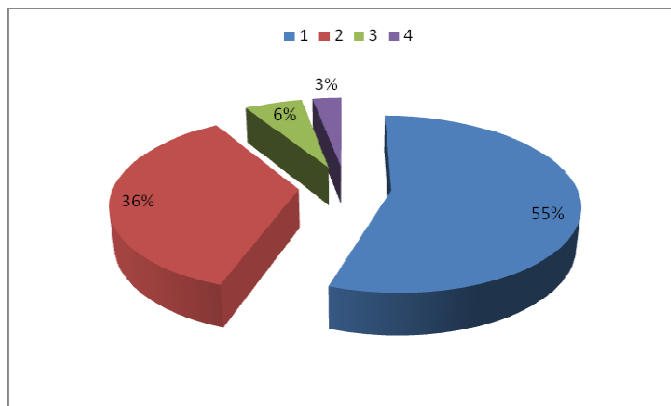
Grafikon broj 25

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

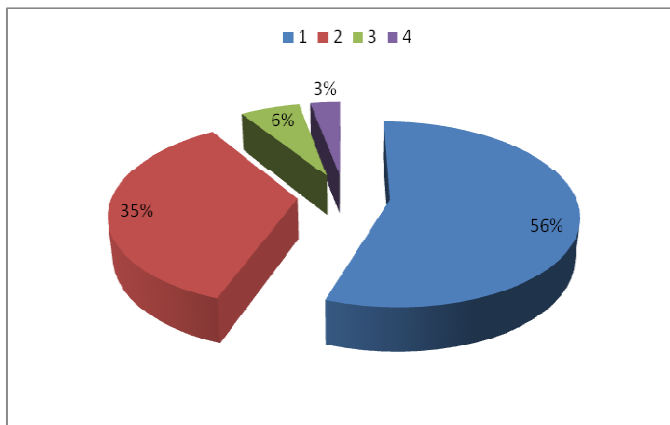

b) Veličina projekta i obim investicija su vrlo važni

Grafikon broj 26

c) dokaz o stručnosti i iskustvo investitora imaju jak uticaj

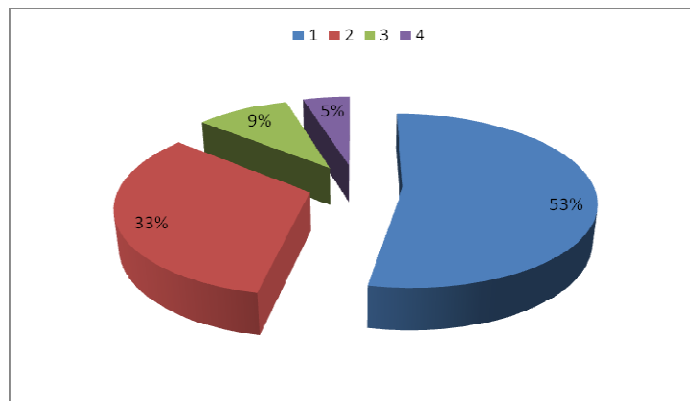
Grafikon broj 27

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)”

Rezultat analize upitnika

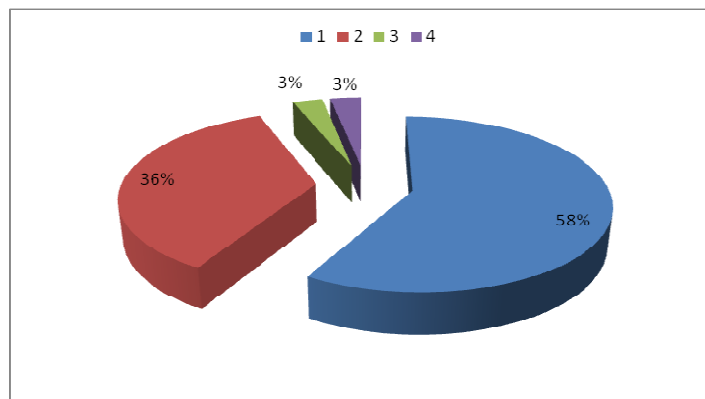

d) sigurnost I date garancije su osnovna stavka

Grafikon broj 28

e) podrška u vidu subvencija u vezi sa projektnim aktivnostima su od suštinske važnosti

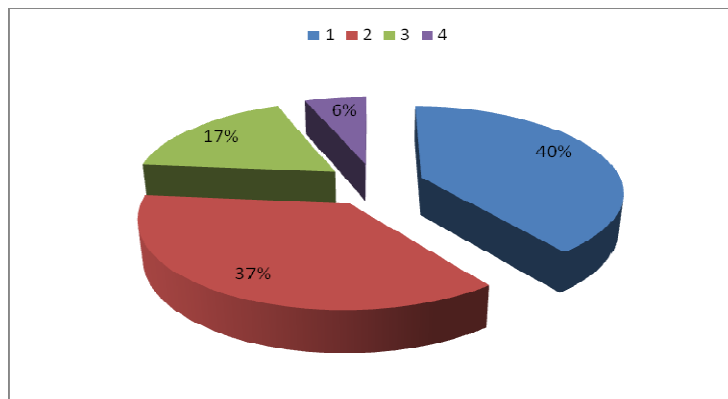
Grafikon broj 29

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

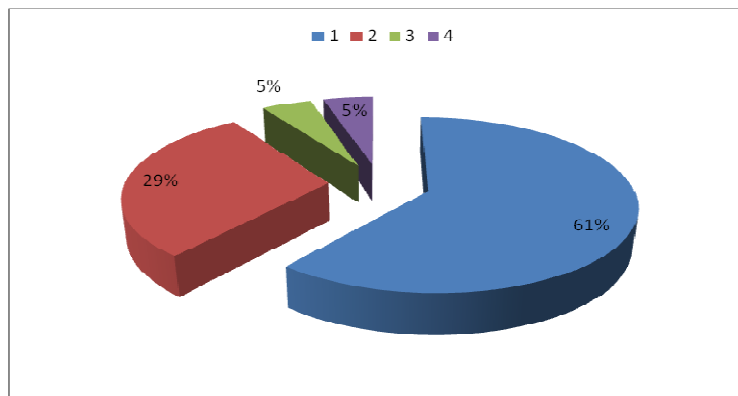

f) pozitivni efekti bioenergetskih projekata na zapošljavanje imaju jak uticaj

Grafikon broj 30

g) pozitivni efekti bioenergetskih projekata na zaštitu životne sredine imaju jak uticaj

Grafikon broj 31

(1- potpuno slaganje, dalje izabrana polja(2,3) pokazuju manje slaganje i 4 neslaganje)

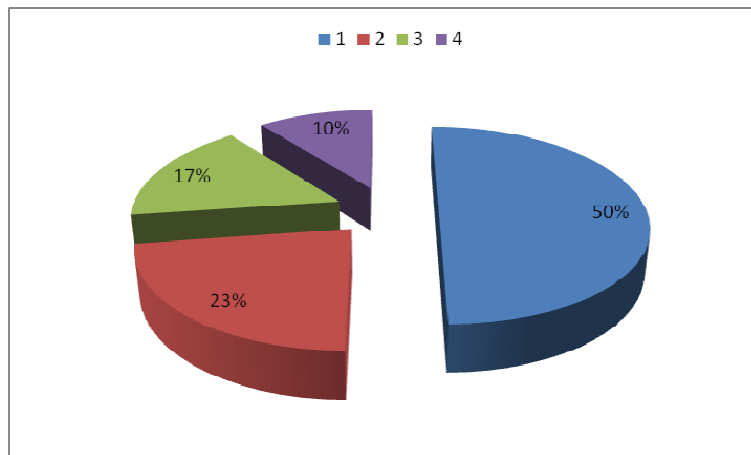
“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

3.4. Pravni faktori

Sa stavkom da uticaj zakonodavnih mera na razvoj i realizaciju bioenergetskih projekata u Nišu/ Srbiji predstavlja jednu od bitnih prepreka, u potpunosti se slaže tačno 50% ispitanika, dok se samo 10% ispitanika uopšte ne slaže.(grafikon broj 32).

Grafikon broj 32

(1-potpuno slaganje, dalje izabrana polja(2,3) pokazuju manje slaganje i 4 neslaganje)

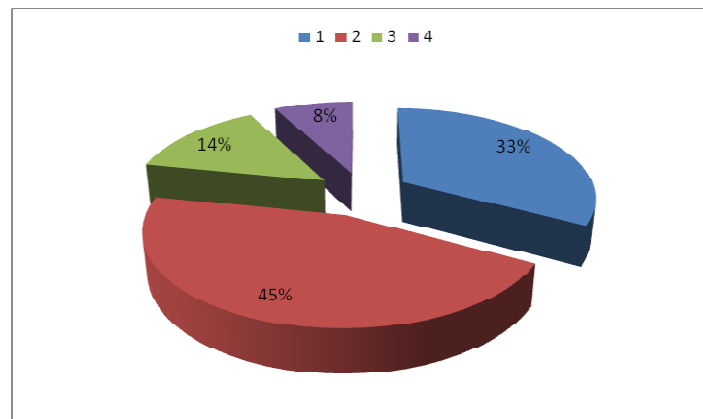
Ubedljivo najveći broj ispitanika (69%) smatra da je proces izdavanja dozvola najopstruktivniji faktor u procesu realizacije bioenergetskih postrojenja. Na pitanje *Molimo vas da ocenite da li je uticaj zakonodavnih normi opstruktivan na sledece faze u realizaciji bioenergetskih projekata* ispitanici su odgovorili na sledeći način:

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

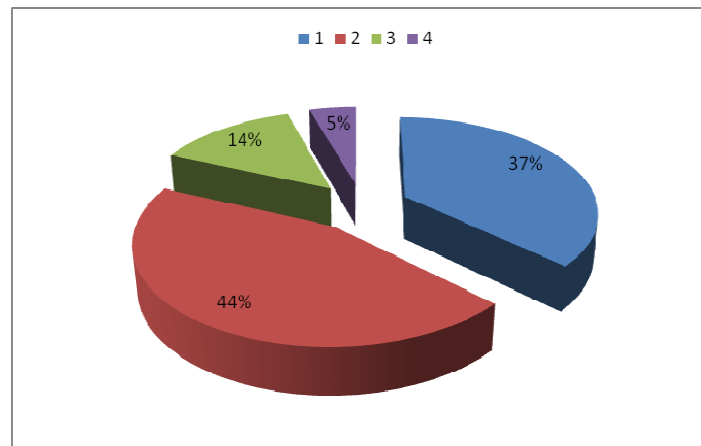

a) razvoj i planiranje

Grafikon br.33

b) ovlašćenja (uključujući i regulative zaštite životne sredine)

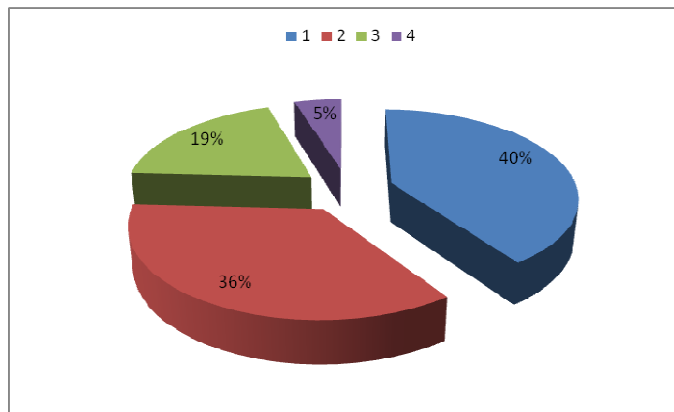
Grafikon br.34

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)”

Rezultat analize upitnika

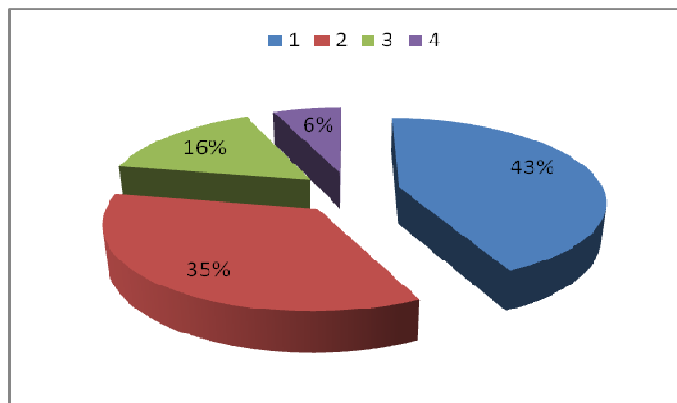

c) sama izgradnja

Grafikon br.35

d) licenciranje

Grafikon br.36

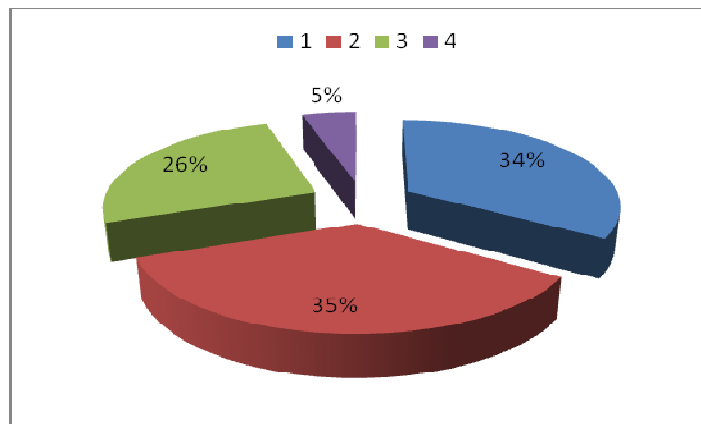
(1-potpuno slaganje, dalje izabrana polja(2,3) pokazuju manje slaganje i 4 neslaganje)

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

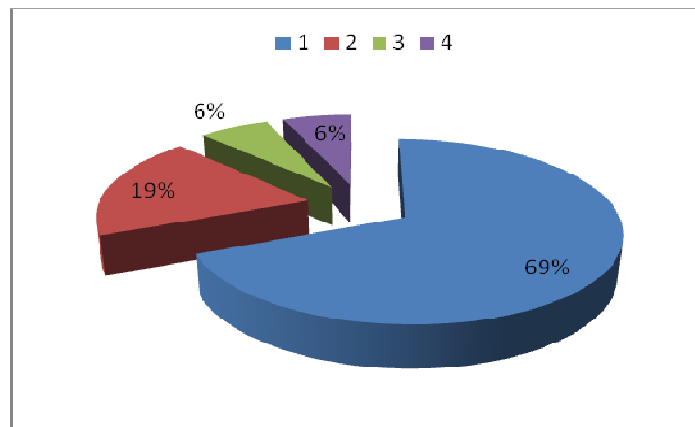

e) rad bioenergetskog postrojenja (uključujući emisiju gasova)

Grafikon br.37

f) dozvole

Grafikon broj 38

(1-potpuno slaganje, dalje izabrana polja(2,3) pokazuju manje slaganje i 4 neslaganje)

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

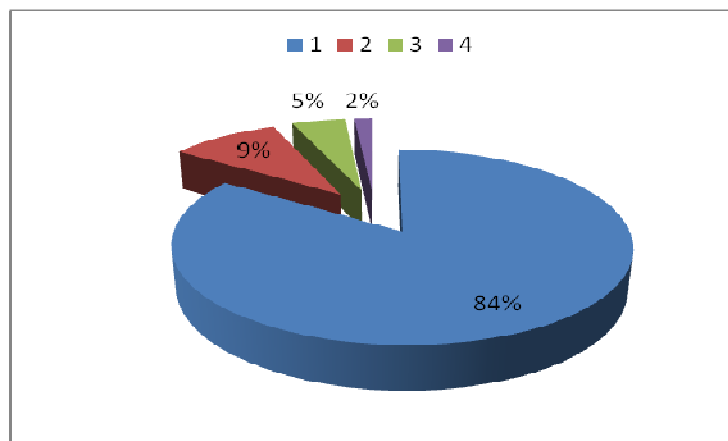

Na pitanje: „Molimo vas da navedete glavne smetnje u zakonodavnim zahtevima za bioenergetske projekte u Nišu/Srbiji iz vaseg ugla?“ 20% ispitanika navelo je kao odgovor “ne znam”, od 70% ispitanika kao glavne zakonske smetnje navodi neusaglašenost, nepostojnje i nesprovođenje zakona, skupa i spora administracija, dug proces dobijanja potrebnih dozvola i licenci, inertnost lokalne samouprave, jak lobi u korist fosilnih goriva, konzervativnost EPS-a, lokacija postrojenja, nepostojanje postrojenja OIE u prostornom planu, emisija gasova, pre svega CO₂.

Ne postoje nikakva veća odstupanja u vezi različitih vrsti biomase, kao i u odgovorima različitih profila ispitanika.

3.5. Socio-ekonomski aspekti

Čak 84% ispitanika smatra da je ideja razvoja bioenergetskih projekta izuzetno pozitivna (grafikon broj 39) Regionalni razvoj je kategorija na koju će razvoj bioenergetskih postrojenja imati najpozitivniji uticaj (64% -grafikon br 40), zatim slede priliv investicija (59% -grafikon br 42), zapošljavanje (56% grafikon br.41), i poboljšanje konkurentnosti samih poslova ispitanika.

Grafikon br.39

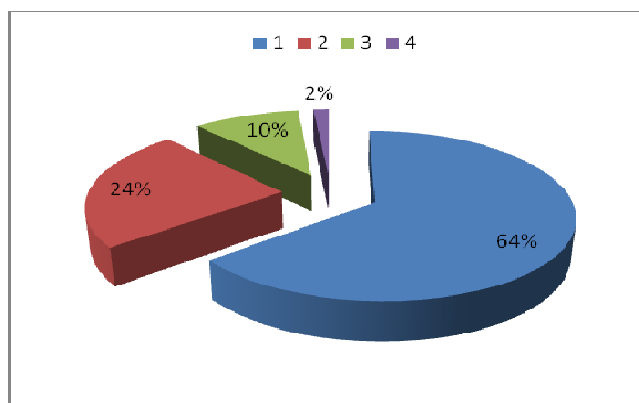
“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)”

Rezultat analize upitnika

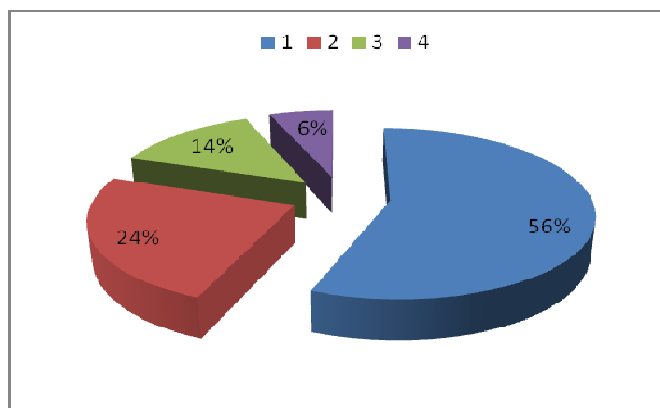
Da li smatrate da bienergetski projekti imaju jak uticaj na sledece kategorije?

a) regionalni razvoj

Grafikon broj 40

b) zapošljavanje

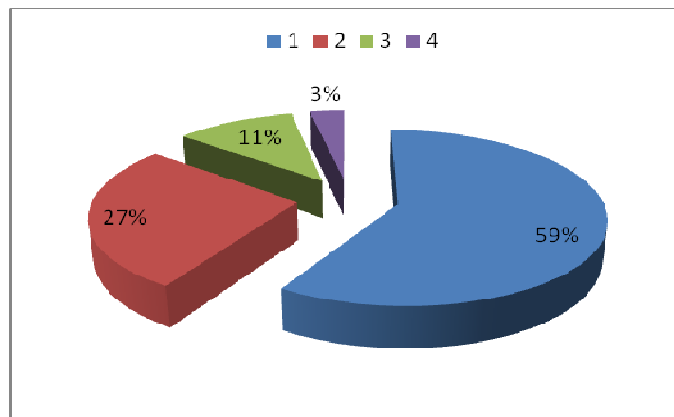
Grafikon broj 41

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

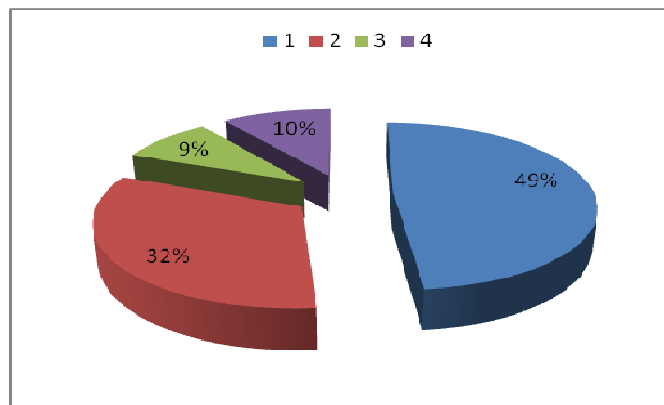

c) priliv investicija

Grafikon broj 42

d) poboljšanje konkurentnosti(vaših aktivnosti)

Grafikon broj 43

(1-potpuno slaganje, dalje izabrana polja(2,3) pokazuju manje slaganje i 4 neslaganje)

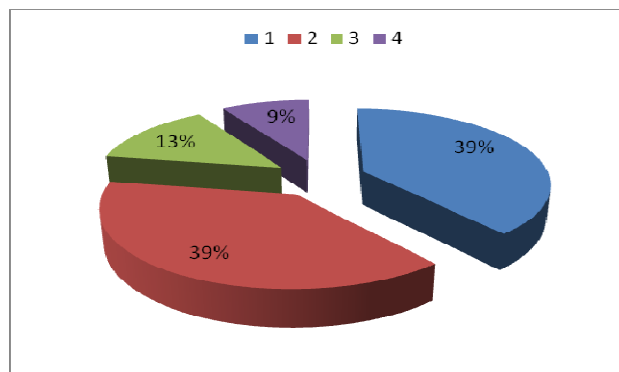
“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

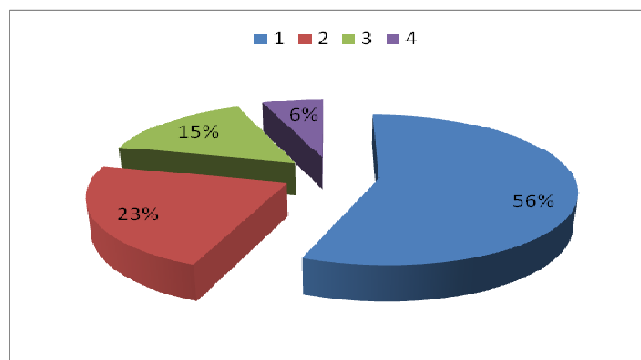
Uticaj buke na kvalitet života meštana je ocenjen kao aspekt koji najviše utiče na prihvatanje javnosti bioenergetskih projekata (56%), zatim slede moguće posledice na zdravlje (50%), moguć uticaj na životnu sredinu (46%), dok pojačan saobraćaj (38%) i lokacija fabrike nemaju veliki uticaj (39%). Detaljne analize odgovora ispitanika na pitanje *Da li je, iz vašeg ugla, prihvatanje javnosti bioenergetskih projekata uslovljeno sledećim aspektima?* prikazane su na sledećim grafikonima:

a) lokacija fabrike

Grafikon broj 44

b) uticaj buke na kvalitet života meštana

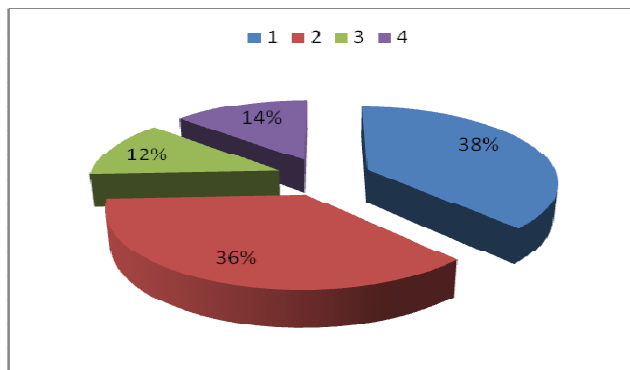
Grafikon broj 45

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)”

Rezultat analize upitnika

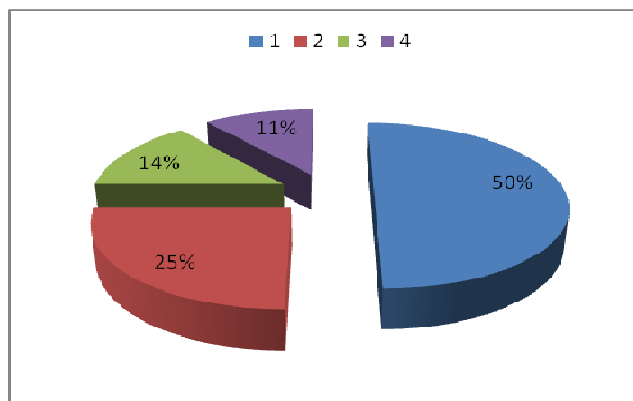

c) pojačan saobraćaj

Grafikon broj 46

d) moguće posledice na zdravlje

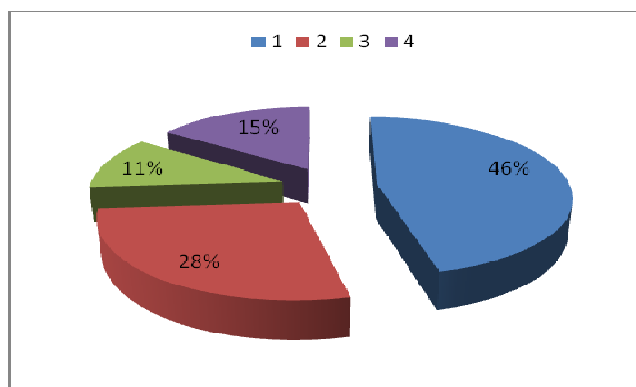
Grafikon broj 47

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

e) moguć uticaj na životnu sredinu

Grafikon broj 48

Samo 17% ispitanika je navelo još nekoliko bitnih ograničenja u okviru socio-ekonomskih barijera i to: niska svest kod ljudi o važnosti realizacije bioenergetskih projekata, nezainteresovanost državnih institucija, nepostojanje strateških ciljeva u vezi biomase u strateškim i nedoslednost u ostvarenju prioriteta, uticaj EU.

Ne postoje nikakva veća odstupanja u vezi različitih vrsti biomase, kao i u odgovorima različitih profila ispitanika koji se tiču socio-ekonomskih faktora.

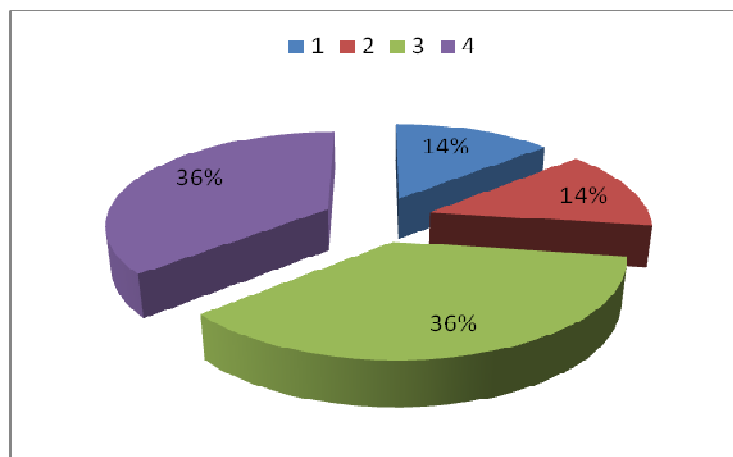
“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

3.6. Nedostatak informacija

Verodostojne informacije u vezi bioenergetskih projekata je teško pronaći. Na osnovu odgovora ispitanika na pitanje *Da li smatrate da je ponuda informacija koje su relevantne za realizaciju bioenergetskih projekata dovoljna?* (grafikon broj 49) može se videti da čak 36% odnosno 72% smatra da ponuda informacija u vezi bioenergetskih projekata nije dovoljna

Grafikon broj 49

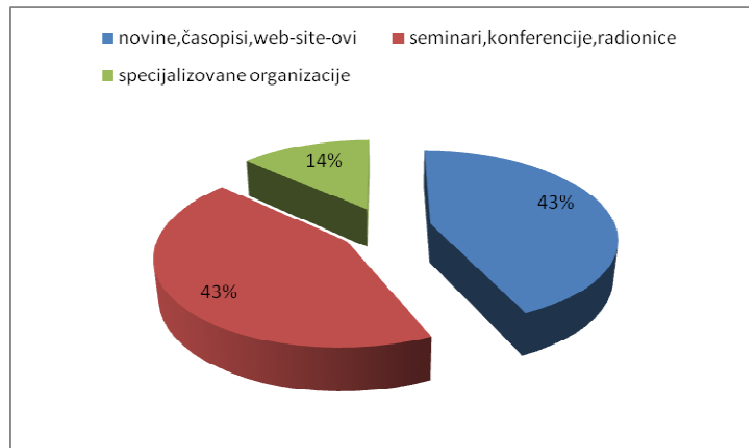
(1-potpuno slaganje, dalje izabrana polja(2,3) pokazuju manje slaganje i 4 neslaganje)

U vezi ekonomsko-finansijskih pitanja podjednako isti broj ispitanika (43%) je odgovorilo da su novine, časopisi, web-site-ovi i konferencije seminari i radionice najčešći izvor informacija, dok samo 14% ispitanika dobija informacije od specijalizovanih institucija. (grafikon broj 50) Slična je situacija i sa tehnološkim inovacijama gde 46% ispitanika dobija informacije iz časopisa, novina web-site-ova a samo 15% od specijalizovanih organizacija. (grafikon broj 51)

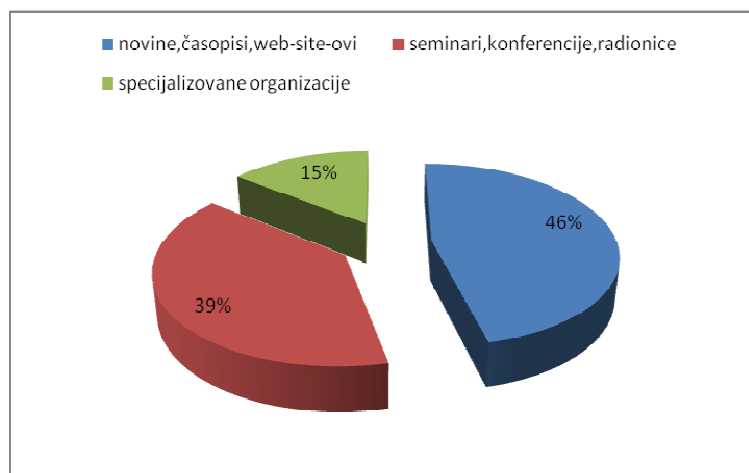
“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

BIOGENERATOR

Grafikon broj 50

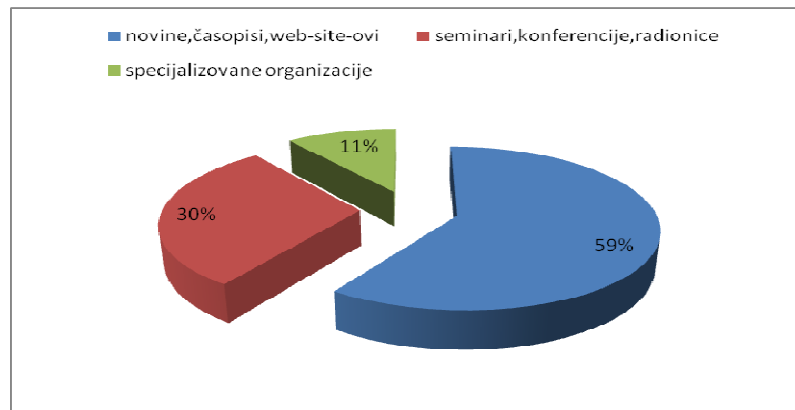
Grafikon broj 51

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

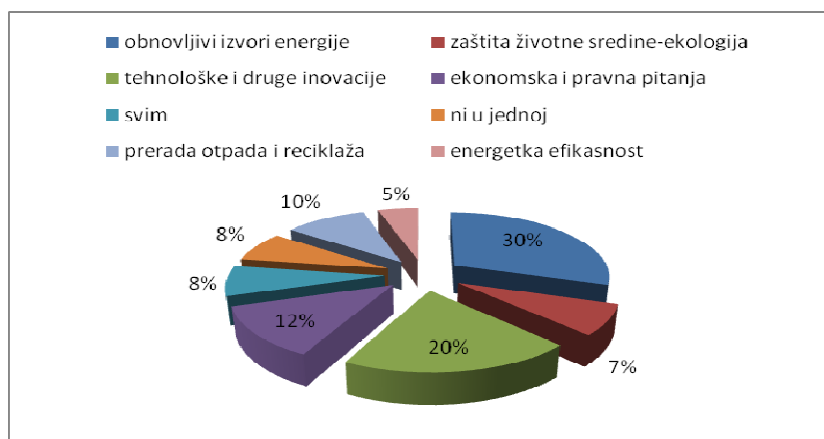

Na pitanje „Koji od predhodno navedenih izvora informacija bi trebalo poboljšati kako bi se javnost više upoznala sa mogućnostima korišćenja biomase u energetske svrhe?“ najveći broj ispitanika smatra da bi trebalo pojačati dostupnost informacija preko časopisa, novina web-site-ova (59%). Rezultat pokazuje kontradiktornost smatrajući da im nije potrebna pomoć specijalizovanih organizacija (11%).

Grafikon broj 52

Najveći broj ispitanika (30%) smatra neophodnost pojačanog informisanja u vezi obnovljivih izvora energije, zatim slede tehnološke inovacije (20%), dok je procenat ostalih vrsta informacija podjednako zastupljen (u rangu od 8% do 12%-ekonomska i pravna pitanja).

Grafikon broj 53

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

3.7. Sumarni zaključak

Finansijski aspekti su se pokazali kao nerelevantnija ne-tehnička barijera za sprovođenje bioenergetskih postrojenja (40%). Kako ekonomski aspekt ima vrlo važnu ulogu, konkurentnost u odnosu na fosilna goriva je jasno izražena u sadašnjosti gde 34% ispitanika smatra da je upotreba biogasa malo važna a 33% vrlo važna. Što se tiče briketa, 39% ispitanika smatra da je malo važna i samo 24% da je vrlo važna. Što se tiče piljevine, 25% ispitanika smatra da je vrlo važna i 25% da je važna. Biogoriva su ocenjena kao ona sa najmanjom upotrebom (29% se u potpunosti slaže, 39% smatra da su manje bitna).

Potencijal različitih tipova biomase u narednom periodu ima pozitivan bilans, gde je biogas ocenjen kao najperspektivniji od ostalih. Za njim slede piljevina, briketi i biogoriva.

Visoki investicioni troškovi su se pokazali kao velika barijera, kao i pouzdanost cena biogoriva.

Što se tiče nedostatka informacija nije moguće dati jasnu procenu zbog kontradiktornih stavova ispitanika. Može se zaključiti, da veliki broj naučnih radnika smatra ovaj aspekt kao vrlo važnu barijeru. Za Niš, neophodnost poboljšanja protoka informacija i umrežavanja se jasno vidi od strane ispitanika naučnih kadrova.

Socio-ekonomski aspekt pokazuje da su problemi sa bukom i emisijama veoma važni u odnosu na pojačanost saobraćaja. U ovom slučaju nedostatak informacija ima važnu ulogu.

Ovo pokazuje da socio-ekonomski aspekti, pravna pitanja i do određenog dela nedostatak informacija su viđene kao najmanje opstruktivne barijere uopšteno gledano, ali se smatraju kao veoma važne.

Prethodni rezultati pokazuju da je pojačani protok informacija i kvalitet informacija može predstavljati mehanizam podrške za uspešnu realizaciju bioenergetskih postrojenja. Kvalitet informacija može biti poboljšan predstavljanjem primera dobre prakse mogućim investitorima i operaterima kao i donosiocima odluka. Protok informacija može biti pojačan stvaranjem specijalne institucije ili obučavanjem kadrova lokalnih samouprava kako bi na adekvatan način preneli znanje zainteresovanim stranama.

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“

Rezultat analize upitnika

Informacije mogu biti primera radi podaci o finansijskim konstrukcijama postrojenja, ponude različitih programa podrške ovakvim investicijama, primere podrške organa javne vlasti u zemljama EU. Informacije bi trebalo da se fokusiraju i na primere dobre prakse, kontakte ovlašćenih osoba postrojenja i različitih asocijacija. Inicijative koje bi pomogle protok informacija bi trebalo da obrate pažnju i na specifičnosti regiona/države jer rezultati ankete pokazuju različiti stepen dostupnih informacija (znanja) u ovoj oblasti na lokalnu u odnosu na nacionalni nivo.

U odnosu rezultata socio-ekonomskih, finansijskih i pravnih aspekata poboljšani sistem informacija bi trebalo da se fokusira na informacije o legislativi na nivou EU i prikaže mogućnosti profesionalne pomoći za finansijski koncept.

Rezultati upitnika takođe ukazuju da eksperti koji su odgovarali na pitanja vide trenutnu ulogu i buduće potencijale bioenergije uglavnom bazirane na biogas i na brikete.

Sveukupna slika konkurentnosti projekata bioenergije u odnosu na konvencionalne izvore energije se smatra krajnje pozitivnom. Ove informacije bi trebalo da pomognu kako bi se najvažnije informacije o ne-tehničkim barijerama realno sagledale i kako bi se ubrzalo korišćenje biomase u energetske svrhe.

“Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SECTOR koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA)“